

Kaçırılan Bir Nobel Ödülü Hikayesi

Prof. Dr. Semih BASKAN
Okan Üniversitesi
Tıp Fakültesi Dekanı

11.11.2017 Kocaeli

Türkiye Nobel kazanma sevincini ilk defa 2006 yılında yazar Orhan Pamuk'un Edebiyat Ödülünü alması ile yaşamıştı.

- Aradan dokuz yıl geçtikten sonra bu kez 2015'te Prof. Dr. Aziz Sancar'ın Nobel Kimya dl'n alması bizleri sevince boğdu. Bu dln kazanılmasının yankıları Orhan Pamuk'unkine nazaran daha fazla ses getirdi.

Tomas Lindahl

Paul Modrich

Aziz Sancar

10 Aralık 2015 Prof. Dr. Aziz SANCAR Nobel Kimya Ödül'ünü İsveç Kralı XVI. Gustav'ın elinden aldı.

- Bunun ardında ise Prof. Dr. Aziz Sancar'ın ödülü aldığından sonra verdiği ve her biri ders niteliğindeki açıklamaları oldu. Kendini yetiştiren Türkiye Cumhuriyet'ine ve onun Milli Eğitim sistemine sahip çıkması bunun en güzel örneği idi.

- «Cumhuriyet benim başarımda en temel unsurdur. Birincisi, özgüven verdi; çalışırsam yedi düvelle yarışırım güvenini aşıladı.
- İkincisi Cumhuriyet ilköğretimden tutunda üniversite eğitimime kadar parasız ve üstün kaliteli eğitim sağladı. Cumhuriyet eğitimi sayesinde, o günün şartlarında yüksek seviye araştırma imkanları olmamasına rağmen bu imkanların olduğu bir ülkede araştırma yapmak için gerekli teorik ve zihinsel alt yapıya sahip oldum.»

Cumhuriyet

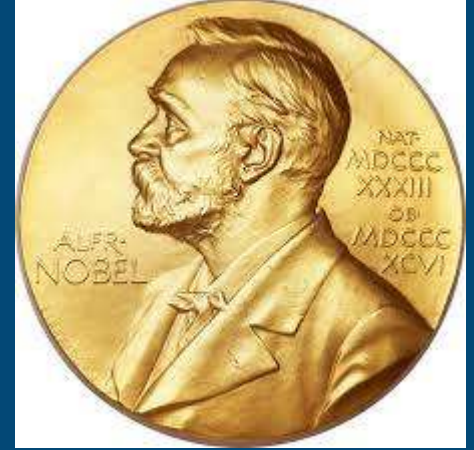
30 Ekim 2015

Prof. Dr. Aziz SANCAR

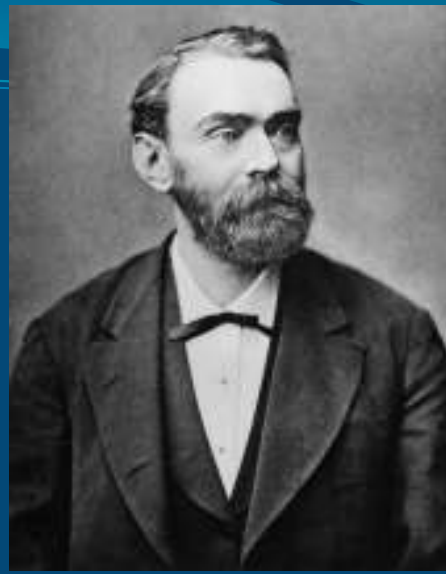
- O bakımdan ben bu ödülü memleketime ve Cumhuriyet devrinin başlattığı eğitime borçluyum. Ben buraya 1974'te geldim. Geldiğim dönemde Türkiye'nin bugünkü imkanları yoktu. Fakat Türkiye beni hazırlamıştı. Buraya geldiğimde araştırma yapacak düzeyde idim.

Prof. Dr. Aziz SANCAR

Nobel Ödülü

- Nobel Ödülü, 1901 yılından itibaren fizik, kimya, tıp-fizyoloji, edebiyat ve barış alanlarındaki başarıları ve insanlığa katkıları nedeniyle bu alanlardaki kişilere verilmektedir.

- Bu ödölün mimarı olan ve mal varlığının büyük bir bölümünü buraya ayıran Alfred Nobel'i (1833-1896) bizler hep dinamiti bulan kişi olarak biliriz. Aslında Alfred Nobel 17 yaşında 5 lisanı akıcı bir şekilde konuşabilen ve sonraki yıllarda 355 adet patenti bulan değerli bir araştırmacı idi.
- Yazdığı vasiyetinde bugünün 256 milyon dolarına eş değer 31 milyon İsveç Kronu kendi adına kurulacak ödüllendirme programına bırakmıştır.

- Nobel Ödülleri ilk kez 1901 yılında verilmeye başlandı. Nobel Tıp-Fizyoloji Ödülü 1901 yılında Alman bilim adamı Emil Rudolph Von Behring'e "Serum tedavisindeki çalışmaları ve özellikle Difteri'ye karşı uygulamaları" nedeni ile verildi.
- Aslında bu ödülü belki de bir Türk bilim adamı 20. yüzyılın başında alabilirdi. İsterseniz bunun çarpıcı hikâyesine birlikte bir göz atalım.

Cemil TOPUZLU Paşa

- Hikayemizin kahramanı olan Dr. Cemil Topuzlu, İstanbul'da 1866 yılında doğmuş, Mekteb-i Sultani'de, daha sonrada Şam Askeri Rüştiyesi'nde okumuş ve 1880 yılında mezun olmuştur. 1882'de Kuleli'de Mekteb-i Tıbbiye-i Askeriye İdadisi'ni ve daha sonraları Gülhane'deki Mekteb-i Tıbbiye-i Şahane'yi 1886 yılında bitirerek yüzbaşı rütbesi ile mezun olmuştur.

- 1887 tarihinde cerrahi uzmanlığı için Fransa'ya yollanmış ve ünlü cerrah Jules Pean'ın yanında çalışma fırsatı bulmuştur. Yurda döndükten sonra değişik görevlerde bulunmuştur, 1909-1910 yılında yeni oluşturulan İstanbul Tıp Fakültesi'nin ilk Dekanı olmuştur.1912 tarihinde ise İstanbul Belediye Başkan'ı olmuştur.

- Cemil Topuzlu sadece ülkemizde değil uluslararası tıp camiasında da tanınan bir kimse idi.
- Fransız Cerrahi Cemiyeti Kurucu üyelerindendi.
- Brüksel'de 1902 yılında kurulan Uluslararası Cerrahi Cemiyeti Kurucu üyesi idi.
- 1905'te Brüksel'de toplanan ilk Uluslararası Cerrahi Kongresi'ne ülkemizi temsilen katılmıştı.

- 1929 yılında kurulan ve bugünkü Türk Cerrahi Derneđi'nin temelini oluşturan Türk Cerrahi Cemiyeti'nin kurucuları arasında idi.
- İlk ameliyatını 1886'da ve son ameliyatını 1946'da yapan Cemil Topuzlu'nun yayınlanmış 5 kitabı ve 46 bilimsel makalesi bulunmakta idi.

Türk Cerrahi Cemiyeti Kurucuları - 1929 Ankara

Hizmetler Hizmet-1-Görev

Dr. Burhaneddin
Cerrahpaşa Hastanesi operatörü

Dr. Kemal
Haseki Sina Hastanesi operatörü
Tıp Fakültesi Hastahçe müdüresi

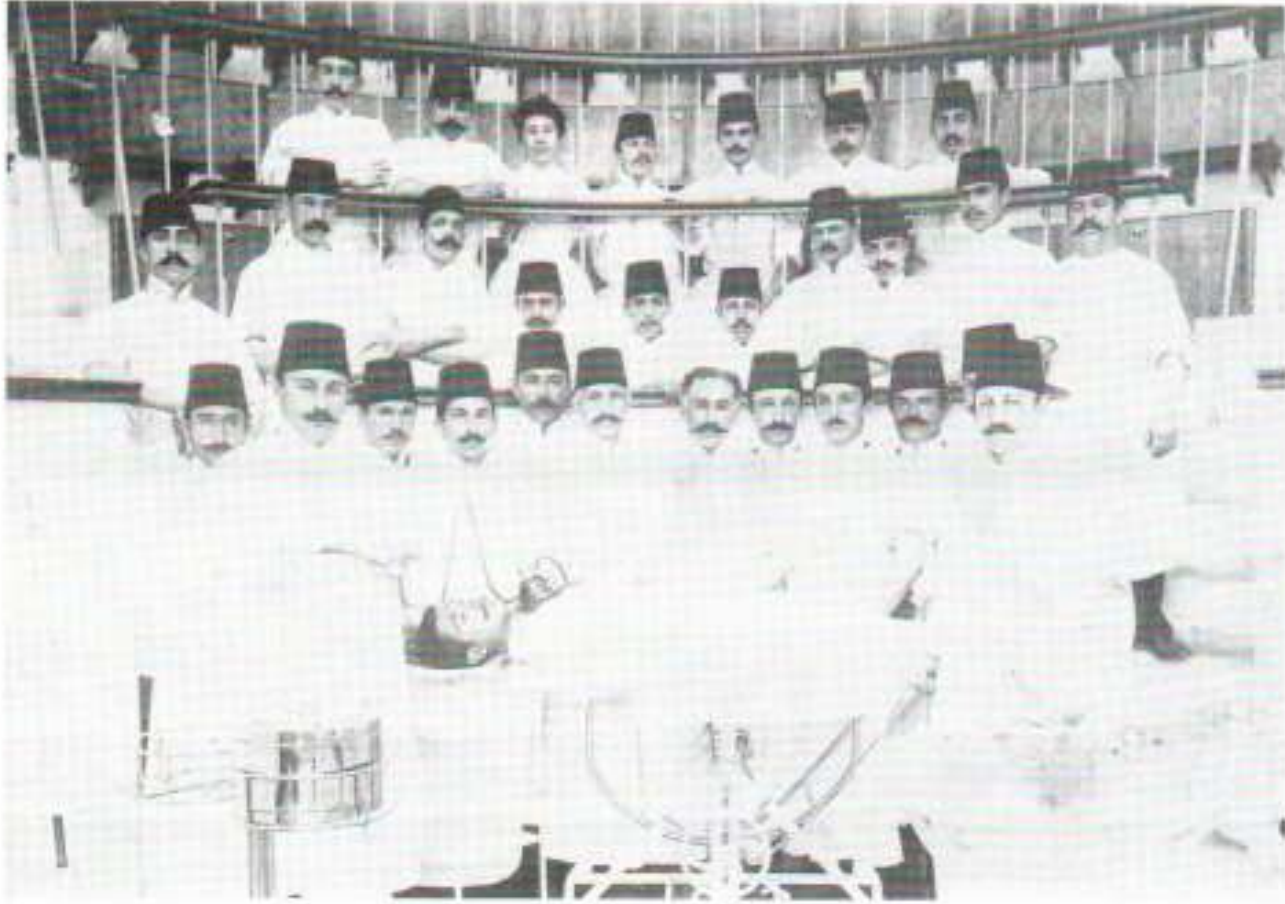
Dr. Ali Rıza Falk
Gülsu Hastanesi operatörü

Dr. Murat
Gülhane Hastanesi Hastahçe müdüresi

Dr. Rifat Hamdi
Sital Hastanesi bey tabii ve operatörü

Aktarılmış ve/veya olan listesinde TÜRK Cerrahi Derneğinin üyesi olan medikal profesör isimleri:

Ahmet Burhaneddin bey (İstanbul Cerrahpaşa), **Ahmet Kemal bey** (İstanbul Haseki), **Ali Rıza bey** (İstanbul), **Ali Rıza Falk bey** (İstanbul Gülsu), **Cemil Papa** (İstanbul), **Halil Kemal bey** (İstanbul), **Harun bey** (Dijar İskik), **Hayat Mehmet bey** (Samsun), **Hasan Arif bey** (İstanbul Cerrahpaşa), **İsmail Hakkı bey** (İstanbul Gülhane), **Kazım İsmail bey** (İstanbul), **Kemal Süleyman bey** (İstanbul Gülhane), **Murat bey** (İstanbul Gülhane), **Mustafa Hamdi bey** (Denizli), **Mustafa Sabun bey** (İstanbul Gülhane), **Mehmet Necdet bey** (Eskişehir), **Mihet Sami bey** (İstanbul), **Mali bey** (İstanbul), **Ömer Yaşar bey** (İstanbul), **Rifat Ali bey** (İstanbul), **Rifat Hamdi bey** (İstanbul Etiler), **Şakir Halil bey** (İstanbul), **Şakir bey** (İstanbul), **Şakir Fazıl bey** (İstanbul), **Tezcan Şakir bey** (İstanbul), **Yusuf Ziya bey** (İstanbul).

Resim 4. Operatör Cemil Topuzlu Paşa, Haydarpaşa'da Darülfünun Tıp Fakültesi I. Seririyatı Hariciye'de Cemil Topuzlu Anfisinde muavin, asistanları ile (1909-1912).

- Başarılı ameliyatlara gerçekleştiren operatör Dr. Cemil Topuzlu 19-26 Ağustos 1897 tarihinde Moskova'da yapılan 12.Uluslararası Tıp Kongresi'nde damar cerrahisi ile ilgili deneyimlerini Fransızca olarak "Suture des Plaies arterielles" isimli tebliğinde sunmuştur.

- Bu tebliğinde Dr. Cemil Topuzlu 2 vaka takdim etmiştir. İlk vaka 49 yaşında meme kanserli bir hasta olup 5 Şubat 1895 tarihinde yapılan ameliyatta meme tümörünün çıkarılması esnasında koltuk altındaki atardamarda (Arteria Axillaris) yaklaşık 1,5 santimlik bir yırtık oluşmuştur. Yaralanan bu damarı operatör Cemil Topuzlu çok ince dikişlerle onarmış ve ameliyat sonrasında hastanın yapılan kontrollerinde nabzı alınabilmiştir.

OPERATÖR
Prof. Dr. Cemil (Paşa) Topuzlu
İSTANBUL ESKİ ŞEHREMİNİ

İSTİBDAT - MEŞRUTİYET - CUMHURİYET DEVİRLERİNDE

80 YILLIK HATIRALARIM

Dördüncü Baskıyı Hazırlayan
Prof. Dr. Cemalettin Topuzlu

TOPUZLU YAYINLARI

- «Cerrahlık aleminde kesilmiş büyük kırmızı kan damarlarının (Arteria Axillaris) büsbütün bağlanmayarak yan taraflarından dikilmek sureti ile kan akımını ilk defa ben temin ettim.»

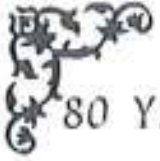
- Bu ameliyat usulünü nasıl buldum?
- Meme kanserine yakalanmış bir kadına (Meşhur tarihçi ve Mizan Gazetesi sahibi Murat Beyin hemşiresi) ameliyat yapmak için Kanlıca'daki yalısına gitmiştim. Muayene ettim.
- Ameliyat esnasında Arteria Axillaris denilen büyük damarın üst kısmı kanser mıntıkasında pek ziyade yapışmış bulunduğundan bütün gayret ve ihtimama rağmen bu damarı kesmek mecburiyetinde kaldım.

- O zamanki cerrahlık tekniğine göre damarı büsbütün bağlamaktan başka çare yoktu. Halbuki bu damar bağlanınca o taraftaki kolun kangrenleşeceği ve bilahare kol kesilse bile hastanın hayati tehlikeye düşeceği cihetle o anda bunu önlemek çaresinin aradım.

- Damarı bağlayacak yerde yan tarafını dikmek suretiyle kanın kola gitmesini temine çalıştım. Kesik damarı, yan tarafına iplikler koyarak diktim.
- Damarı tahmin ettiğim suretle mükemmel işledi, o tarafın nabzı da iyice alınmaya başladı. On gün sonra da hasta şifa ile iyileşti.

- İkinci vakada ise 48 yaşında bir kadın hastayı gene meme kanseri nedeniyle 15 Ağustos 1896 tarihinde ameliyat etmiştir. Bu hastada da koltuk altı damarı(Arteria Axillaris) yaralanmıştır. Operatör Doktor Cemil Topuzlu bu damarı da bir önceki hastada olduğu gibi aynı yöntemle onarmıştır. Her iki vakada da ameliyat sonu evrede yaralarda minimal kanama olmuş ve sorunsuz iyileşmişlerdir.

- Konu ile ilgili olarak Operatör Doktor Cemil Topuzlu anılarında şunları söylemektedir: "Moskova'ya dönüp kongreye iştirak ettik. Damarların dikilmesi hakkında, henüz o tarihlerde cerrahlık âleminde malum olmayan ve bir sene önce icat eylediğim usulü dair bir tebliğde bulundum."

1897 senesi Ağustosunun dokuzunda Moskova'da toplanan beynelmilel Tıp Kongresine birinci murahhas olarak gitmiştim. İkinci murahhas da saray kimyageri Lehli Bongofski Paşa idi. Ağustosun 11 inde yola çıktık. Odesa yoluyla Moskova'ya vardık. Petersburg sarayında Çar Nikola ve Çariçe tarafından kabul edileceğimize dair bir davet tezkeresi aldık.

Moskova 'ya dönüp kongreye, iştirak ettik. Damarların dikilmesi hakkında, henüz o tarih cerrahlık, aleminde malum olmayan ve bir

76

80 YILLIK HATIRALARIM

sene evvel icat eylediğim usule dair bir tebliğde bulundum. Moskova'dan da doğru İstanbul'a döndüm (Ek-14).

- Operatör Doktor Cemil Topuzlu, üçüncü vakasını 6 Temmuz 1904 tarihinde Paris'te “Societe de Chirurgie de Paris”te Fransızca olarak sunmuştur. Bu tebliğinde Operatör Doktor Cemil Topuzlu bir erkek hastasında kasıktaki ana atar damarın (Arteria İliaka Eksterna) ameliyat esnasında yırtılması ve buranın onarılması tekniğini açıklamıştır. Operatör Doktor Cemil Topuzlu'nun bu tebliği daha sonraları pek çok yayında kaynak olarak gösterilmiştir.

- «Bu yeni metodum Fransa'da yayımlanan tıbbi ve cerrahi kitaplara da geçirildi.
- Ayrıca bu hususta 1905 yılında Fransızca olarak yayınladığım «Memories et Observations Medicales» adındaki kitabın beşinci sayfasında uzun uzadıya izahatta bulundum.»

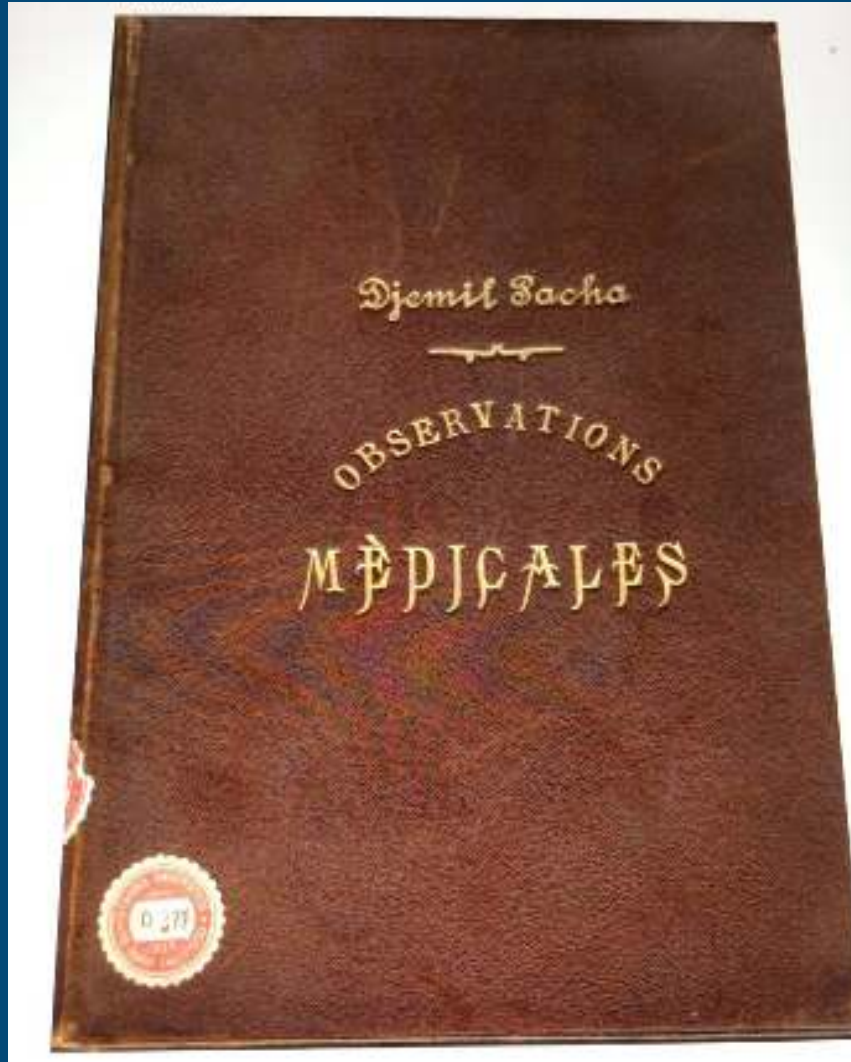
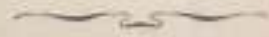

TABLE DES MATIÈRES

	Page.
Suture des plaies artérielles	5
Sarcome du Côlon transverse	11
Traitement des hémorrhoides par le procédé de l'auteur	18
Myxosarcome Opéatoire	20
Kyste hydatique du poulmon	23
Corps étranger dans la bronche	27
Epilepsie Jacksonnienne	33
Grossesse extra-utérine	39
Pneumothorax ancien	43
Pyloroplastie	47
Statistique des opérations, 1897	50
Appendicite [intervention chir. dans l'...]	53
Examen du sang dans l'appendicite	62
Rétrécissement spasmodique du pylon	64

	Page.
Suture des plaies artérielles	5

Perforation de la voûte palatine	91
Sténose pylorique	93
Laminectomie pour le mal de Poix	101
Discussion pour l'épilepsie Jacksonnienne	104
Suture nerveuse	106
Suture Osseuse	107
Amputation interscapulo-thoracique	110
Statistique des opérations, 1900	115
Traitement du cancer par les rayons Röntgen	122
Fibrosarcome intra-ligamentaire et pelvien	134
Allongement du tendon d'Achille par le procédé de l'auteur	167
Splénectomie	170
Cancer du rectum	178
Plaie pénétrante de l'abdomen	183
Kyste dermoïde double des ovaires	187
Massage du Cœur dans les syncopes chloroformiques	189

SUTURES

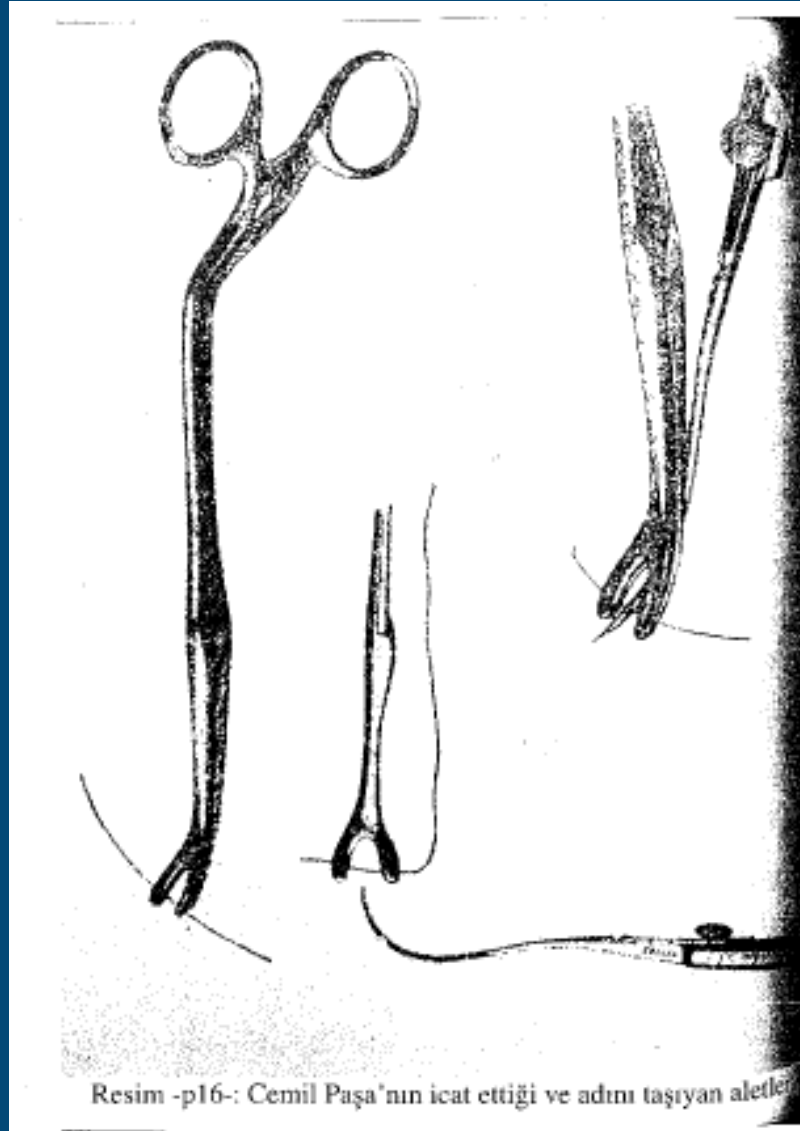
des plaies artérielles. ⁽¹⁾

Désireux de prendre part aux travaux du XIIme Congrès de Médecine que nous devons à la bienveillance du Gouvernement Impérial de Russie, je prends la liberté de dire à mon tour quelques mots sur un sujet qui attire à juste titre l'attention du monde chirurgical.

Il arrive souvent aux chirurgiens de mettre forcément une ligature à une artère volumineuse, soit qu'elle ait été lésée accidentellement au cours d'une opération, soit à cause d'un anévrisme de petit volume ou anévrisme artério-veineux, alors qu'il serait possible, en mettant quelques points de sutures sur la partie déchirée du vaisseau, de lui conserver ses fonctions physiologiques et de sauver ainsi un membre d'une gangrène parfois inévitable. Depuis un certain nombre d'années, grâce aux travaux des chirurgiens allemands, les sutures des plaies des veines sont devenues presque classiques et plusieurs observations ont été publiées à ce sujet, alors qu'il n'a été publié jusqu'à ce jour que fort peu d'observations sur la suture des plaies des artères : presque tous les livres classiques sont muets sur cette question si importante.

C'est M^r le Dr Glück qui tout d'abord a attiré l'attention de ses collègues, il y a deux ans, au sein de la Société Médicale de Berlin sur la suture des plaies artérielles, et à cette occasion il rapporta un cas d'anévrisme artério-veineux dans le triangle de Scarpa, pour lequel M^r le Dr Jago-Charzenfel pratiqua avec succès la suture d'une artère fémorale. M^r le Dr Israël rapporta un deuxième cas de suture d'une artère iliaque externe, lésée accidentellement au cours d'une opération

(1) Communication faite au XIIme Congrès international de médecine de Moscou du 19 au 26 Août 1897.

Prof. Dr. Alexis Carrel 1873-1944

- Hikâyemizin diğer kahramanı olan ve damar cerrahisindeki alışmaları ile tanınan Dr. Alexis Carrel Fransa'nın Lyon kenti yakınlarında 28 Haziran 1873 tarihinde doğmuştur.

- Lyon Üniversitesi Tıp Fakültesi'nden 1900 yılında tıp doktoru unvanını alarak mezun olmuştur. Mezun olduktan iki yıl sonra 1902'de damarların anastomozları (dikişleri) hakkında ilk serisini makale olarak yayınlamıştır.

- Daha sonra çalışmaları ilgi uyandırdığından dolayı aldığı bir davetle Kanada'ya gitmiştir. Oradan da Amerika Devletleri'ne geçip emekli olduğu 1939 yılına kadar New York Rockefeller Enstitüsü'nde araştırmacı olarak görev yapmıştır.

- Dr. Alexis Carrel, 1902 yılında Lyons Medical'de kan damarlarında end-to-end anastomoz tekniğini yayınladı.
- 1910 yılında ise kan damarlarının transplant cerrahide kullanmadan önce soğukta muhafaza etmenin mümkün olabileceğini gösterdi.

Time Dergisinde Prof. Dr. Alexis Carrel

- Damar dikişlerinde ezici penslerin kullanılmamasını, dikiş olarak emilebilen çok ince dikişlerin kullanılması gerektiğini önermiştir. Bu çalışmalarından dolayı 1912 yılında Nobel Tıp-Fizyoloji Ödülü'nü kazanmıştır.

- Dr. Alexis Carrel damar anostomozlarını önce hayvanlar üzerindeki çalışmalarda denemiştir.
- Halbuki Dr. Cemil Topuzlu bu uygulamasını bizzat 3 hastası üzerinde uygulamış ve başarılı sonuçlar elde etmiştir.

- Cemil Topuzlu Paşa'nın Rusya'daki Uluslararası Kongredeki sunumundan 15 yıl, Paris'teki sunumundan 8 yıl sonra Dr. Alexis Carrel Nobel Tıp-Fizyoloji ödülünü almıştır.

- Operatör Doktor Cemil Topuzlu'nun 1897 ve 1904 yıllarında yapılan iki uluslararası kongrede sunum yapması ve damar cerrahisi alanındaki deneyimlerini tıp dünyası ile paylaşması ve de sonradan bu yayınlarının bazı yabancı araştırmacılar tarafından kaynak olarak gösterilmesine karşın bilimsel platformda değerlendirilmemesini anlamak pek mümkün değildir.

- «Nobel Tıp ödülünü almaya bu kadar yaklaşmış bir Türk olduğunu, Nobel ödülü alan cerrahları araştırmaya başladığım zaman tesadüf eseri öğrendim. Türk Cerrahisinin gelişmesine katkıları olmuş muhterem Cemil Topuzlu Paşa'nın hayatından da burada bahsetmenin gene bu yazıyı okuyan tüm cerrahların yolunu aydınlatıp onlara yol göstereceğine inanıyorum.

Kaynak: «Nobel Ödüllü Cerrahlar» Prof. Dr. Aydın Yağmurlu, Turkish Journal of Surgery. 2006, Vol:22 Sayı: 3 120-128.

- Kaldı ki Dr. Alexis Carrel bu alandaki çalışmaları ile ilgili olarak Nobel dl'n Operatör Doktor Cemil Topuzlu'nun ilk uygulamalarından 15 yıl sonra alabilmiştir.
- Tarihin tozlu yaprakları arasında kalan ve unutulmaya yüz tutan bu gerçeği çok iyi değerlendirmemiz ve bundan önemli dersler çıkarmamız gerekmektedir.

Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu

Aramızdan ayrılışının 59. yılında
Modern Türk Cerrahisine çok önemli katkılar sağlayan
Ord. Prof. Dr. Cemil Topuzlu'yu saygı ve minnetle
anıyorum.

Prof. Dr. Semih Başkan